

Jeg er Letlands premierminister. Letland er klimavenligt, og vi er nået langt med den grønne omstilling på trods af, at vi har en relativt lille økonomi sammenlignet med de øvrige EU-lande. Faktisk tjener vi penge på vores grønne teknologi og på at eksportere biobrændsel. Letland ønsker på sigt at overgå til 100% vedvarende energi og være uafhængige af russisk gas.

DAGEN I DAG BESTÅR AF 3 SESSIONER

- 1. session: Ekspertpanel** – Lobbyister og eksperter præsenterer deres pointer for politikerne
- 2. session: Forhandlinger** – Politikerne skal komme med tre forhandlingsudspil til EU's klimapolitik:
 - a. Hvor meget vil deres land reducere CO₂-udledningen i % frem mod 2030?
 - b. Hvor meget skal vedvarende energi udgøre af landets samlede energibehov i % i 2030?
 - c. Hvor mange penge (karameller) vil landet investere på klimaområdet frem mod 2030?
- 3. session: Pressemøde** – Presserådgivere og eksperter kommenterer på dagens resultater.

HVAD ER EN KLIMAAFTALE?

I år 2015 blev Paris-aftalen vedtaget. Her aftalte 196 lande at jordens gennemsnitstemperatur i år 2100 ikke må være steget med mere end 2 grader i forhold til niveauet i år 1800. Hvis det lykkes at reducere CO₂-udledningen så meget, vil der være en mindre risiko for klimarelaterede naturkatastrofer i fremtiden. For at overholde målet om de 2 grader, skal landene hver især og i samarbejde lave delmål for CO₂-udledning, vedvarende energi og investering i miljøet. EU kan ikke redde klimaet alene, men kan gå forrest og vise vejen for resten af verden.

Derfor skal I aftale mål for år 2030. I materialet kan I se, hvor langt de 10 lande er med at reducere deres CO₂-udledning. Der er nemlig stor forskel på de enkelte landes vilje til at gå forrest i kampen om klimaet.

TIL HVER SESSION HAR I FORSKELLIGE OPGAVER

Her kommer en liste med jeres opgaver:

- 1. session: Ekspertter informerer om global opvarmning**

I den første session får vi styr på videnskaben. I skal læse op på jeres lands klimapolitik og derefter vil interesseorganisationer og ekspertgrupper hver især holde et oplæg på 1-2 min., hvor de præsenterer deres holdninger og viden om klimaudfordringerne.

Efter alle oplæg skal jeres *særlige rådgiver* stille spørgsmål til eksperterne. Jeres spørgsmål er en måde, hvorpå I kan hive viden ud af eksperterne, som I kan tage med videre til forhandlingerne.
- 2. session: Topmøde om EU's klimamål for 2030**

Fra ord til handling! *Miljøministrene* skal sammen med *statslederne* forberede et forhandlingsudspil til EU's klimapolitik, som beskrevet ovenfor. Hvor meget vil jeres land reducere CO₂-udledningen i procent, hvor meget vil I overgå til vedvarende energi i procent, og hvor mange karameller vil I investere i en grøn investeringsfond? I skal altså komme med 3 tal. I skal forberede stærke argumenter, der understøtter jeres tal.

I skal hjælpe hinanden med at forberede jeres udspil, men det er kun *miljøministeren* og *statslederen*, der skal sidde ved forhandlingsbordet.
- 3. session: Pressemøde om dagens resultater**

En fra hver af de tre videnskabsgrupper og en *presserådgiver* fra hvert land, evaluerer dagen set fra deres lands synspunkt på 1 minut. Gik forhandlingerne som I håbede? Var alle med til at tage ansvar for klimaet? Herefter kan først pressen og siden de øvrige tilstedeværende stille kritiske spørgsmål til dagens forløb. *Presserådgiveren* skal kort inden pressemødet tale med de øvrige landemedlemmer om dagens resultater, og hvordan de vil have det fortalt til pressen. I har cirka 10 minutter til dette, og pressemødet varer samlet ca. 30 minutter.

Jeg er Letlands miljøminister. Jeg er stolt af at Letland er et af de grønneste lande i EU. Jeg ønsker, at Letland skal blive ved med at have den grønne førertrøje på, og vil gå langt for at presse de rige lande til at følge trop.

DAGEN I DAG BESTÅR AF 3 SESSIONER

- 1. session: Ekspertpanel** – Lobbyister og eksperter præsenterer deres pointer for politikerne
- 2. session: Forhandlinger** – Politikerne skal komme med tre forhandlingsudspil til EU's klimapolitik:
 - a. Hvor meget vil deres land reducere CO₂-udledningen i % frem mod 2030?
 - b. Hvor meget skal vedvarende energi udgøre af landets samlede energibehov i % i 2030?
 - c. Hvor mange penge (karameller) vil landet investere på klimaområdet frem mod 2030?
- 3. session: Pressemøde** – Presserådgivere og eksperter kommenterer på dagens resultater.

HVAD ER EN KLIMAAFTALE?

I år 2015 blev Paris-aftalen vedtaget. Her aftalte 196 lande at jordens gennemsnitstemperatur i år 2100 ikke må være steget med mere end 2 grader i forhold til niveauet i år 1800. Hvis det lykkes at reducere CO₂-udledningen så meget, vil der være en mindre risiko for klimarelaterede naturkatastrofer i fremtiden. For at overholde målet om de 2 grader, skal landene hver især og i samarbejde lave delmål for CO₂-udledning, vedvarende energi og investering i miljøet. EU kan ikke redde klimaet alene, men kan gå forrest og vise vejen for resten af verden.

Derfor skal I aftale mål for år 2030. I materialet kan I se, hvor langt de 10 lande er med at reducere deres CO₂-udledning. Der er nemlig stor forskel på de enkelte landes vilje til at gå forrest i kampen om klimaet.

TIL HVER SESSION HAR I FORSKELLIGE OPGAVER

Her kommer en liste med jeres opgaver:

- 1. session: Ekspertter informerer om global opvarmning**

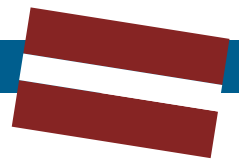
I den første session får vi styr på videnskaben. I skal læse op på jeres lands klimapolitik og derefter vil interesseorganisationer og ekspertgrupper hver især holde et oplæg på 1-2 min., hvor de præsenterer deres holdninger og viden om klimaudfordringerne.

Efter alle oplæg skal jeres *særlige rådgiver* stille spørgsmål til eksperterne. Jeres spørgsmål er en måde, hvorpå I kan hive viden ud af eksperterne, som I kan tage med videre til forhandlingerne.
- 2. session: Topmøde om EU's klimamål for 2030**

Fra ord til handling! *Miljøministrene* skal sammen med *statslederne* forberede et forhandlingsudspil til EU's klimapolitik, som beskrevet ovenfor. Hvor meget vil jeres land reducere CO₂-udledningen i procent, hvor meget vil I overgå til vedvarende energi i procent, og hvor mange karameller vil I investere i en grøn investeringsfond? I skal altså komme med 3 tal. I skal forberede stærke argumenter, der understøtter jeres tal.

I skal hjælpe hinanden med at forberede jeres udspil, men det er kun *miljøministeren* og *statslederen*, der skal sidde ved forhandlingsbordet.
- 3. session: Pressemøde om dagens resultater**

En fra hver af de tre videnskabsgrupper og en *presserådgiver* fra hvert land, evaluerer dagen set fra deres lands synspunkt på 1 minut. Gik forhandlingerne som I håbede? Var alle med til at tage ansvar for klimaet? Herefter kan først pressen og siden de øvrige tilstedeværende stille kritiske spørgsmål til dagens forløb. *Presserådgiveren* skal kort inden pressemødet tale med de øvrige landemedlemmer om dagens resultater, og hvordan de vil have det fortalt til pressen. I har cirka 10 minutter til dette, og pressemødet varer samlet ca. 30 minutter.

Jeg er ministrenes højre hånd. Jeg er med til at lægge de politiske strategier.

Jeg er den der sætter mig bedst ind i miljøproblemstillingerne, for at kunne rådgive mine ministre bedst muligt. Jeg er altid i tæt kontakt med mine kollegaer fra de andre lande.

Særligt ønsker jeg at påvirke Bulgariens og Polens særlige rådgivere, så de kan sætte pres på deres regering om at overgå til mere vedvarende energi og få sat deres CO₂-niveau ned. Jeg ønsker også at indgå i alliancer med andre grønne lande, så vi sammen kan få de store EU-lande til at gå den grønne vej.

DAGEN I DAG BESTÅR AF 3 SESSIONER

- 1. session: Ekspertpanel** – Lobbyister og eksperter præsenterer deres pointer for politikerne
- 2. session: Forhandlinger** – Politikerne skal komme med tre forhandlingsudspil til EU's klimapolitik:
 - a. Hvor meget vil deres land reducere CO₂-udledningen i % frem mod 2030?
 - b. Hvor meget skal vedvarende energi udgøre af landets samlede energibehov i % i 2030?
 - c. Hvor mange penge (karameller) vil landet investere på klimaområdet frem mod 2030?
- 3. session: Pressemøde** – Presserådgivere og eksperter kommenterer på dagens resultater.

HVAD ER EN KLIMAAFTALE?

I år 2015 blev Paris-aftalen vedtaget. Her aftalte 196 lande at jordens gennemsnitstemperatur i år 2100 ikke må være steget med mere end 2 grader i forhold til niveauet i år 1800. Hvis det lykkes at reducere CO₂-udledningen så meget, vil der være en mindre risiko for klimarelaterede naturkatastrofer i fremtiden. For at overholde målet om de 2 grader, skal landene hver især og i samarbejde lave delmål for CO₂-udledning, vedvarende energi og investering i miljøet. EU kan ikke redde klimaet alene, men kan gå forrest og vise vejen for resten af verden.

Derfor skal I aftale mål for år 2030. I materialet kan I se, hvor langt de 10 lande er med at reducere deres CO₂-udledning. Der er nemlig stor forskel på de enkelte landes vilje til at gå forrest i kampen om klimaet.

TIL HVER SESSION HAR I FORSKELLIGE OPGAVER

Her kommer en liste med jeres opgaver:

- 1. session: Ekspertter informerer om global opvarmning**

I den første session får vi styr på videnskaben. I skal læse op på jeres lands klimapolitik og derefter vil interesseorganisationer og ekspertgrupper hver især holde et oplæg på 1-2 min., hvor de præsenterer deres holdninger og viden om klimaudfordringerne.

Efter alle oplæg skal jeres *særlige rådgiver* stille spørgsmål til eksperterne. Jeres spørgsmål er en måde, hvorpå I kan hive viden ud af eksperterne, som I kan tage med videre til forhandlingerne.
- 2. session: Topmøde om EU's klimamål for 2030**

Fra ord til handling! *Miljøministrene* skal sammen med *statslederne* forberede et forhandlingsudspil til EU's klimapolitik, som beskrevet ovenfor. Hvor meget vil jeres land reducere CO₂-udledningen i procent, hvor meget vil I overgå til vedvarende energi i procent, og hvor mange karameller vil I investere i en grøn investeringsfond? I skal altså komme med 3 tal. I skal forberede stærke argumenter, der understøtter jeres tal.

I skal hjælpe hinanden med at forberede jeres udspil, men det er kun *miljøministeren* og *statslederen*, der skal sidde ved forhandlingsbordet.
- 3. session: Pressemøde om dagens resultater**

En fra hver af de tre videnskabsgrupper og en *presserådgiver* fra hvert land, evaluerer dagen set fra deres lands synspunkt på 1 minut. Gik forhandlingerne som I håbede? Var alle med til at tage ansvar for klimaet? Herefter kan først pressen og siden de øvrige tilstedeværende stille kritiske spørgsmål til dagens forløb. *Presserådgiveren* skal kort inden pressemødet tale med de øvrige landemedlemmer om dagens resultater, og hvordan de vil have det fortalt til pressen. I har cirka 10 minutter til dette, og pressemødet varer samlet ca. 30 minutter.

Jeg er den der udtaler mig på ministrenes vegne. Jeg skal sørge for at alle ved, at Letland er et fremgangsland, når det kommer til den grønne omstilling. Det er vigtigt for mig at få budskabet ud, om at Letland på trods af deres økonomiske situation har prioriteret miljøet. De store lande bør følge Letlands gode eksempel.

DAGEN I DAG BESTÅR AF 3 SESSIONER

- 1. session: Ekspertpanel** – Lobbyister og eksperter præsenterer deres pointer for politikerne
- 2. session: Forhandlinger** – Politikerne skal komme med tre forhandlingsudspil til EU's klimapolitik:
 - a. Hvor meget vil deres land reducere CO₂-udledningen i % frem mod 2030?
 - b. Hvor meget skal vedvarende energi udgøre af landets samlede energibehov i % i 2030?
 - c. Hvor mange penge (karameller) vil landet investere på klimaområdet frem mod 2030?
- 3. session: Pressemøde** – Presserådgivere og eksperter kommenterer på dagens resultater.

HVAD ER EN KLIMAAFTALE?

I år 2015 blev Paris-aftalen vedtaget. Her aftalte 196 lande at jordens gennemsnitstemperatur i år 2100 ikke må være steget med mere end 2 grader i forhold til niveauet i år 1800. Hvis det lykkes at reducere CO₂-udledningen så meget, vil der være en mindre risiko for klimarelaterede naturkatastrofer i fremtiden. For at overholde målet om de 2 grader, skal landene hver især og i samarbejde lave delmål for CO₂-udledning, vedvarende energi og investering i miljøet. EU kan ikke redde klimaet alene, men kan gå forrest og vise vejen for resten af verden.

Derfor skal I aftale mål for år 2030. I materialet kan I se, hvor langt de 10 lande er med at reducere deres CO₂-udledning. Der er nemlig stor forskel på de enkelte landes vilje til at gå forrest i kampen om klimaet.

TIL HVER SESSION HAR I FORSKELLIGE OPGAVER

Her kommer en liste med jeres opgaver:

- 1. session: Ekspertter informerer om global opvarmning**

I den første session får vi styr på videnskaben. I skal læse op på jeres lands klimapolitik og derefter vil interesseorganisationer og ekspertgrupper hver især holde et oplæg på 1-2 min., hvor de præsenterer deres holdninger og viden om klimaudfordringerne.

Efter alle oplæg skal jeres *særlige rådgiver* stille spørgsmål til eksperterne. Jeres spørgsmål er en måde, hvorpå I kan hive viden ud af eksperterne, som I kan tage med videre til forhandlingerne.
- 2. session: Topmøde om EU's klimamål for 2030**

Fra ord til handling! *Miljøministrene* skal sammen med *statslederne* forberede et forhandlingsudspil til EU's klimapolitik, som beskrevet ovenfor. Hvor meget vil jeres land reducere CO₂-udledningen i procent, hvor meget vil I overgå til vedvarende energi i procent, og hvor mange karameller vil I investere i en grøn investeringsfond? I skal altså komme med 3 tal. I skal forberede stærke argumenter, der understøtter jeres tal.

I skal hjælpe hinanden med at forberede jeres udspil, men det er kun *miljøministeren* og *statslederen*, der skal sidde ved forhandlingsbordet.
- 3. session: Pressemøde om dagens resultater**

En fra hver af de tre videnskabsgrupper og en *presserådgiver* fra hvert land, evaluerer dagen set fra deres lands synspunkt på 1 minut. Gik forhandlingerne som I håbede? Var alle med til at tage ansvar for klimaet? Herefter kan først pressen og siden de øvrige tilstedeværende stille kritiske spørgsmål til dagens forløb. *Presserådgiveren* skal kort inden pressemødet tale med de øvrige landemedlemmer om dagens resultater, og hvordan de vil have det fortalt til pressen. I har cirka 10 minutter til dette, og pressemødet varer samlet ca. 30 minutter.

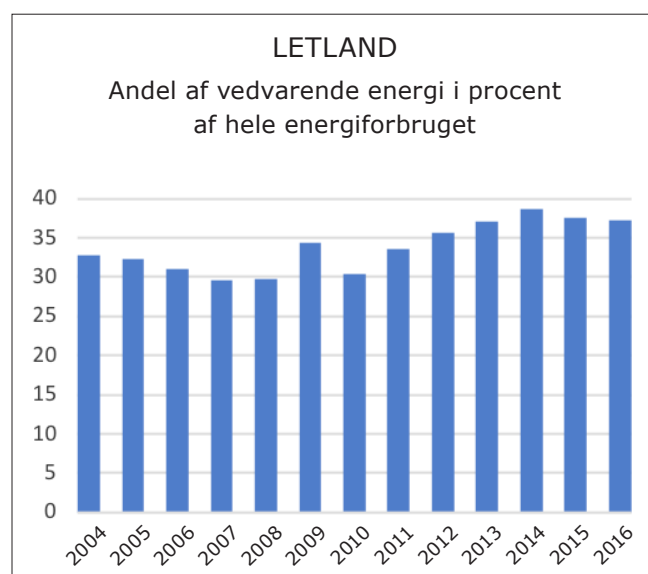
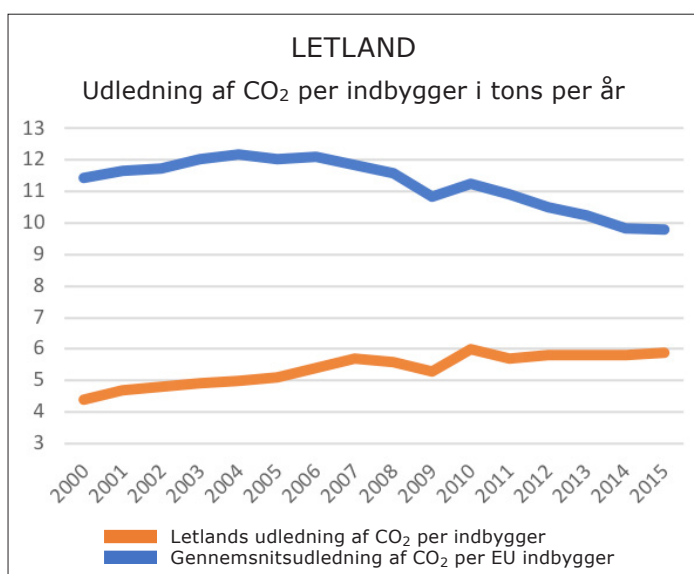
Letland

Letland blev medlem af EU under den store udvidelse i 2004. Letland har et indbyggertal på næsten 2 millioner og i spillet udgør Letland derfor 0,67% af den samlede befolkning. Letland er derfor et lille land, der ikke vægter tungt ved forhandlingerne. Til gengæld er Letland et foregangsland, når det kommer til en grøn omstilling. Letlands industri består hovedsageligt af forarbejdede fødevarer, tømmer og metaller.

I 2007 vedtog EU, at alle EU's medlemslande skulle skrive under på en klimaafteale. Aftalen kaldes 20/20/20-målene, da landenes samlede CO₂ forbrug skal reduceres med 20%, energiproduktionen skal bestå af 20% vedvarende energi og energieffektiviteten skal øges med 20% og så skal det hele ske inden år 2020. Da aftalen udgør et mål for hele EU, er hver af landenes mål forskellige.

Da Letland har et meget lavt BNP på 12.800 euro per indbygger, svarende til 95.339 kroner per indbygger ligger det meget lavere end de mere velhavende lande i EU. Danmark har f.eks. et BNP på 357.523 kr. per indbygger. Derfor har Letland fået lov til at vente med at foretage CO₂-reduktioner. I stedet må de faktisk godt øge dem med 17% frem mod år 2020. Af nedenstående figur fremgår det, hvordan Letland har haft en stigning i udledningen af CO₂ per indbygger.

Til gengæld er Letland et af de EU-lande, der har den største andel af vedvarende energi i deres samlede energifordeling. Letland skal i år 2020 få mindst 40% af deres energi fra vedvarende kilder. Selvom de endnu ikke er i mål, er det værd at tage med, at Letland i år 2005 var det land med den næsthøjeste andel af vedvarende energi, på hele 32,6%, kun overgået af Sverige. Hvis man sammenligner Letland med Danmark, der fremstår som et land, der prioriterer den grønne omstilling højt, havde Danmark kun 17% vedvarende energi i 2005 og et mål om at nå 30% i 2020. Letland er derfor et foregangsland, der prioriterer en grøn omstilling på trods af deres dårlige økonomi. Letland prøver derfor at lægge pres på de andre ministre ved klimaforhandlingerne, da de mener, at de andre EU-lande bør tage et lige så stort ansvar.

Information I kan bruge til at opbygge slagkraftige argumenter

Om EU-landenes energimix:

www.ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/energy/bloc-2a.html

Folder om Letlands grønne omstilling:

www.liaa.gov.lv/files/liaa/attachments/liaa_environment_catalogue_m_4.pdf

